

**Програма екзамену
з курсу «Українські студії»**

Поля форми	Опис поля форми
	<i>Київський університет імені Бориса Грінченка</i>
Підрозділ	<i>Факультет суспільно-гуманітарних наук Факультет української філології, культури і мистецтва Факультет права та міжнародних відносин</i>
Кафедра	<i>Кафедра історії України Кафедра української мови Кафедра публічного права</i>
Програма екзамену з дисципліни	«Українські студії»
Курс	<i>I</i>
Спеціальність (спеціалізація)	<i>029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа</i>
Формат: очний / дистанційний Форма проведення: письмова / онлайн-тестування	Очний формат проведення екзамену Очний формат проведення екзамену з курсу «Українські студії» передбачає виконання підсумкового контролю у вигляді письмової роботи. Студенту пропонується до вибору екзаменаційний білет із завданнями, відповідно до кожного із блоків: – блок «Історичні студії» передбачає написання розгорнутої письмової відповіді на одне питання; – блок «Культура усного і писемного мовлення (українська)» передбачає виконання творчого завдання; – блок «Права людини, громадянина України» передбачає написання розгорнутої відповіді на одне питання. Дистанційний формат проведення екзамену Дистанційний формат проведення екзамену з курсу «Українські студії» передбачає виконання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування. Під час складання екзамену студент має вийти на відео-зв'язок на платформі Google Meet із включеною камерою та мікрофоном. Онлайн-тестування передбачає виконання студентами тестів розміщених на ЕНК «Українські студії (1 курс ІБА, денна)» в рубриці «Семестровий контроль: екзамен»: 1) 20 тестових завдань з блоку «Історичні студії»; 2) 20 тестових завдань з блоку «Культура усного і писемного мовлення»; 3) 20 тестових завдань з блоку «Права людини громадянина України». Можливість відповіді на тестові завдання активізується під час проведення іспиту відповідно до графіку атестаційного тижня. Студенту для виконання кожного тесту надається одна спроба (відповідно по 26 хв. на кожен тест).
Тривалість проведення	<i>2 академічні години</i>

Максимальна кількість балів	40 балів			
Критерії оцінювання	Критерії оцінювання підсумкового контролю в очному форматі Письмова робота з блоку «Історичні студії» – 13 б. Письмова робота з блоку «Культура усного і писемного мовлення» – 14 б. Письмова робота з блоку «Права людини, громадянина України» – 13 б.			
	Критерії оцінювання письмової відповіді			
	№ з/п	Максимальна кількість балів	Рівень знань	Опис критерію
	1	35–40	Відмінно (високий рівень знань)	Відповідь студента: - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних і теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі поставлених запитань.
	2	25–34	Добре (достатній рівень знань)	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, проте наявні наступні недоліки: - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; - міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
	3	15–24	Задовільно (середній рівень знань)	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок.
	4	1–14	Незадовільно (низький рівень знань)	Студент взагалі не відповів на питання або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

	Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування Тест з блоку «Історичні студії» Кількість тестових завдань – 20. Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в 0,65 бала. Максимальна кількість балів – 13. Тест з блоку «Культура усного і писемного мовлення» Кількість тестових завдань – 20. Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в 0,7 бала. Максимальна кількість балів – 14. Тест з блоку «Права людини громадянина України» Кількість тестових завдань – 20. Кожне тестове завдання з наданням правильної відповіді оцінюється в 0,65 бала. Максимальна кількість балів – 13. <table><tr><th colspan="4">Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування</th></tr><tr><th>№ з/п</th><th>Максимальна кількість балів</th><th>Рівень знань</th><th>Опис критерію</th></tr><tr><td>1</td><td>35–40</td><td>Відмінно (високий рівень знань)</td><td>Студент глибоко і міцно засвоїв матеріал, кількість помилок у тестових завданнях є мінімальною</td></tr><tr><td>2</td><td>25–34</td><td>Добре (достатній рівень знань)</td><td>Студент твердо знає матеріал, але допустив окремі помилки під час відповіді на тестові завдання</td></tr><tr><td>3</td><td>15–24</td><td>Задовільно (середній рівень знань)</td><td>Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає помилки під час відповіді на тестові завдання</td></tr><tr><td>4</td><td>1–14</td><td>Незадовільно (низький рівень знань)</td><td>Студент не знає матеріалу, допускає істотні помилки під час відповіді на тестові завдання</td></tr></table>	Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування				№ з/п	Максимальна кількість балів	Рівень знань	Опис критерію	1	35–40	Відмінно (високий рівень знань)	Студент глибоко і міцно засвоїв матеріал, кількість помилок у тестових завданнях є мінімальною	2	25–34	Добре (достатній рівень знань)	Студент твердо знає матеріал, але допустив окремі помилки під час відповіді на тестові завдання	3	15–24	Задовільно (середній рівень знань)	Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає помилки під час відповіді на тестові завдання	4	1–14	Незадовільно (низький рівень знань)	Студент не знає матеріалу, допускає істотні помилки під час відповіді на тестові завдання
Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування																									
№ з/п	Максимальна кількість балів	Рівень знань	Опис критерію																						
1	35–40	Відмінно (високий рівень знань)	Студент глибоко і міцно засвоїв матеріал, кількість помилок у тестових завданнях є мінімальною																						
2	25–34	Добре (достатній рівень знань)	Студент твердо знає матеріал, але допустив окремі помилки під час відповіді на тестові завдання																						
3	15–24	Задовільно (середній рівень знань)	Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає помилки під час відповіді на тестові завдання																						
4	1–14	Незадовільно (низький рівень знань)	Студент не знає матеріалу, допускає істотні помилки під час відповіді на тестові завдання																						
Перелік допоміжних матеріалів	<i>Комп'ютерна техніка, доступ до мережі Інтернет, підключення до платформи Google Meet</i>																								
Орієнтовний перелік питань	Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену з блоку «Історичні студії»: - Духовний і матеріальний світ Трипільської цивілізації. - Цивілізаційний спадок давніх кіммерійців, скіфів та сарматів в Україні. - Внесок античної цивілізації Північного Причорномор'я в суспільно-політичний та культурний розвиток України. - Язичництво як світогляд і релігійна система давніх слов'ян. - Давні слов'яни у писемних, археологічних та фольклорно-етнографічних джерелах. - Державотворчі процеси на теренах Русі-України у контексті історії Середньовічної Європи.																								

7. Християнізація Русі як цивілізаційний вибір.
8. Україна у цивілізаційному просторі Європи. Русь-Україна і Візантія.
9. Проблема «київської спадщини»: історичний контекст і сучасність.
10. Монгольська навала: Україна в зіткненні європейської цивілізації із кочовою цивілізацією.
11. Боротьба за спадщину Русі-України у XIV ст.
12. Україна в державних проєктах Польської корони та Великого князівства Литовського: XIV – середина XVI ст.
13. Люблінська унія: оцінки та інтерпретації.
14. Берестейська унія: оцінки та інтерпретації.
15. Острозька академія, братські школи, єзуїтські колегіуми: українські інтелектуальні осередки XVI– XVII ст.
16. Український Ренесанс: пошук тяглості в ідеології та культурі.
17. Українська козацька держава: етапи становлення.
18. Історична пам'ять про козацьку Україну.
19. Політичний вибір Б. Хмельницького: історична правда та міфи
20. Політичний вибір І. Мазепа: історична правда та міфи
21. Кримське ханство: шлях від ворога до союзника.
22. Експансія Російської імперії проти Речі Посполитої та ліквідація української автономії.
23. Гетьманські столиці як унікальне явище в історії України.
24. Київ як історико-культурний осередок.
25. Релігійний діалог і соціокультурний розкол України XVII–XVIII ст.
26. Інкorpорація українських земель до складу Російської імперії.
27. Етапи українського національного відродження.
28. Процес формування модерної української нації: національний та європейський виміри.
29. Пошуки українського месіанізму. Кирило-Мефодіївське братство.
30. Громадівство, як український народницький міф. Ідеологія соборності.
31. Модернізація др. пол. XIX ст. – початку XX ст. в Україні у реаліях двох імперських систем.
32. Західноєвропейські впливи на національну еліту Галичини (І.Вагилевич, Я.Головацький, М.Устиянович).
33. Внесок українських інтелектуалів у формування історичної пам'яті українського народу (М.Максимович, М.Костомаров, П.Куліш).
34. Боротьба національних ідей на теренах України. Конструктивні і деструктивні міфи (козацький міф, Переяславська легенда, легенда Люблінської унії).
35. Народництво як українська інтелектуальна відповідь на державницькі ідеї польських і російських інтелектуалів (В.Антонович, М.Драгоманов, О.Кониський, О.Барвінський).
36. Націонал-демократичний табір у боротьбі за політичну і культурну окремішність (І.Франко, М. Грушевський, К. Левицький, С. Єфремов, Б. Грінченко, І. Липа).
37. Політичний етап українського руху. Між самостійництвом і автономізмом. (Ю. Бачинський, М. Міхновський, С. Петлюра, Л. Юркевич).
38. Український консерватизм як відповідь на поширення соціалістичних ідей (В. Липинський, Є. Чикаленко).
39. Пророцтва Т. Шевченка: історичний досвід та сучасні реалії.
40. Соціокультурні процеси в Україні 2-ї половини XIX ст. – початку XX

- ст.: національний і європейський контексти.
41. Маргіналізація, акультурація та причини подвійної лояльності українського соціуму у др. пол XIX – поч. XX ст.
 42. Мова як важіль імперського впливу на розгортання культурно-національного руху .
 43. Доля розділеної нації в умовах Першої світової війни.
 44. Українська революція в контексті державотворення та україно-російського протистояння.
 45. Українська політична еміграція в Європі (1920–1930-ті) – центр розвою національно-державної ідеології.
 46. Радянське поневолення України як чергова спроба зміни цивілізаційної парадигми.
 47. Голодомор-геноцид 1932–1933 р. як інструмент знищення української нації.
 48. Під ідеологічним тиском комунізму: «Розстріляне Відродження».
 49. Україна у Другій світовій війні: між двома тоталітарними режимами.
 50. Зміни і трансформації в економічному та політичному середовищі України у 1950–1980 рр.
 51. Український рух опору 1950–1980 рр.: напрями, сутність, діяльність.
 52. Особливості розвитку української культури у 1950–1980 рр.
 53. Лінгвоцидні практики радянської імперії в Україні за советської доби.
 54. Самоусвідомлення українців і України в кінці 1980 – на початку 1990 років.
 55. Народний Рух України та його політична роль.
 56. Українська діаспора як частина української нації.
 57. Відновлення державності в Україні: здобутки та втрати трьох десятиліть.
 58. Духовне життя України доби відновлення незалежності: «посттоталітарне», «пострадянське», «національне», «європейське».
 59. Україна в російських проєктах «відновлення СРСР», розв’язання загарбницької війни проти України.
 60. Українська діаспора як частина української нації.

Орієнтовний перелік питань та творчих завдань для підготовки до екзамену з блоку «Культура усного і писемного мовлення»:

1. Генеалогія української мови та чинники ідентичності українців, українства.
2. Основні складники ДНК-генеалогії.
3. Маркери генеалогії української мови.
4. Генеалогічна парадигма в художньому та публіцистичному стилях.
5. Значення функційних стилів у фаховій діяльності.
6. Функційні стилі та їх підстилі.
7. Особливості використання у професійній діяльності поєднання основних функційних стилів (офіційно-діловий, науковий, розмовний (усна та писемна форми)).
8. Форми реалізації функційних стилів у практиці ділового спілкування.
9. Фахова взаємодія, спілкування, комунікація, їх особливості та відмінності.
10. Види фахової взаємодії, етапи спілкування.
11. Мова, мовлення і спілкування.

12. Вербальні та невербальні засоби спілкування.
13. Поняття «культура мови» та «мовлення», «комунікація» у фаховій діяльності фахівця .
14. Комунікативні ознаки культури мовлення у мові медіа та реклами.
15. Вплив мови медіа, реклами на культуру мови, мовлення фахівців .
16. Вплив мовних та позамовних чинників на дотримання мовних норм (орфоепічних та акцентуаційних) у професійній діяльності майбутнього фахівця.
17. Роль словників у професійному мовленні фахівця. Типи словників.
18. Дотримання орфоепічних норм та їх вплив на виразність усного мовлення у професійному спілкуванні фахівця різноманітних установах та закладах освіти.
19. Дотримання граматичних норм під час продукування лексем.
20. Приклади порушення мови емоційно зниженою лексикою., словами-паразитами, плеоназмами, тавтологією.
21. Етика спілкування у професійному середовищі працівника установи.
22. Шляхи підвищення культури мовлення сучасного фахівця .
23. Орфоепічні норми в професійному мовленні. Особливості вимови голосних і приголосних звуків в українській мові.
24. Явище асиміляції фонем.
25. Складні випадки наголошування слів.
26. Порушення орфоепічних, акцентуаційних норм. Шляхи усунення аномативності.
27. Шляхи комунікативного впливу у професійному спілкуванні працівника відповідного закладу чи установи.
28. Дотримання граматичних норм під час комунікації.
29. Приклади порушення мови емоційно у процесі комунікативного впливу.
30. Етика комунікативного впливу у професійному середовищі працівника відповідної
31. Поняття про мовний етикет та складники словникового запасу сучасного фахівця відповідної установи.
32. Умови досягнення високого рівня мовного етикету працівника відповідного закладу (установи).
33. Вербальні й невербальні засоби впливу на якість професійного спілкування.
34. Шляхи підвищення багатства (різноманітності) фахового мовлення сучасного фахівця відповідного закладу (установи).
35. Особливості спілкування з урахуванням гендерного рівня.
36. Лексичні маркери виокремлення гендеру та вікового спілкування.
37. Граматичні маркери виокремлення гендеру та вікового спілкування.
38. Поняття мовної норми та аномативність у фаховій комунікації.
39. Взаємодія прескриптивної та дескриптивної мовної норми та її вплив на культуру лінгвального простору сучасного фахівця.
40. Словники, довідникова література педагогічної галузі.
41. Проблема кодифікації лексичних одиниць.
42. Український правопис та нові вимоги до писемного мовлення.
43. Графічна норма та причини аномативності.
44. Кодифікація мовних інновацій.
45. Шляхи запобігання порушень графічної, орфографічної норми в офіційно-діловому стилі.
46. Лексикологія і лексикографія сучасної української літературної мови.

47. Професійна лексика, термінологічна лексика.
48. Нормативне використання багатозначних слів та омонімів у професійному мовленні педагогічного працівника (перекладача).
49. Особливості використання паронімів, синонімів, пуризмів.
50. Джерела фразеологізмів. Фразеологічні словники.
51. Фразеологізми в діловому мовленні сучасного фахівця.
52. Морфологічні норми української мови, їх реалізація у професійному мовленні.
53. Граматичні парадигми вживання іменникових форм у фахових текстах.
54. Граматичні парадигми вживання прикметників у професійному спілкуванні.
55. Граматичні парадигми вживання числівників в офіційно-діловому стилі та усному мовленні фахового спілкування.
56. Граматичні парадигми дієслів та дієслівних форм у функціональних стилях фахової діяльності.
57. Прийменники у діловому мовленні. Особливості перекладу прийменників.
58. Синтаксичні норми професійного спілкування фахівця відповідного закладу.
59. Причини виникнення порушення синтаксичних норм.
60. Шляхи усунення синтаксичної анормативності у фаховій діяльності.

**Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену з блоку
«Права людини, громадянина України»:**

1. Концепція правової держави. Україна як правова держава.
2. Форма правління в сучасній державі.
3. Правовий режим: поняття і види. Різноманіття правових режимів.
4. Суверенітет держави. Суверенітету сучасної держави.
5. Систематизація законодавства. Облік нормативно-правових актів.
6. Правові традиції. Законодавче, прецедентне та звичаєве право.
7. Виконавча влада та її система. Виконавча влада сучасної України.
8. Правосуб'єктність: правоздатність, дієздатність, деліктоздатність.
9. Поняття та види правопорушень. Зловживання правом.
10. Поняття соціальної держави. Україна як соціальна держава.
11. Предмет і метод правового регулювання. Прийоми правового регулювання.
12. Поняття та класифікація принципів права. Принцип верховенства права.
13. Законодавча влада та її функції. Представницька функція законодавчої влади.
14. Юридична концепція прав людини. Правовий статус особи.
15. Поняття та структура правовідносин.
16. Державна влада. Єдність і розподіл влад.
17. Право на державну службу. Проходження державної служби.
18. Суб'єкти права. Юридичні особи як суб'єкти права.
19. Юридична відповідальність. Умови, що виключають юридичну відповідальність.
20. Система права, галузі та інститути права.
21. Джерела права. Первісні та вторинні джерела права. Джерела права сучасної України.
22. Державні органи та їх класифікація. Центральні та місцеві державні

	органи в Україні. 23. Функції сучасної держави. Функції держави та державні послуги. 24. Матеріальне та процесуальне право. Зростання ролі процесуального права. 25. Суб'єктивні права та юридичні обов'язки: поняття та структура. 26. Державне управління і місцеве самоврядування. 27. Загальна характеристика виборчих прав громадян України. 28. Загальна характеристика економічних прав громадян. 29. Загальна характеристика соціальних прав громадян. 30. Особисті права і свободи людини.
--	--

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри історії України:
протокол № 4 від 16.11.2022 р.

Екзаменатор

Р. Р. Куцик

Завідувач кафедри
історії України

А. В. Гедьо

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови:
протокол № 4 від 10.11.2022 р.

Екзаменатор

В. Ф. Александрова

Завідувач кафедри
української мови

М. О. Вінтонів

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри публічного права:
протокол № ____ від _____ 2022 р.

Екзаменатор

Н. О. Обловацька

Завідувач кафедри
публічного права

Г. П. Власова